

Déli Hírlap

GAZDASÁGPOLITIKAI NAPILAP

Londonban marad

Titulescu mint nagykövet

Bukarest, június 15.

Titulescu londoni követ tegnap visszaérkezett Bukarestbe. Az újságíróknak kijelentette, hogy két hétig marad a fővárosban, azután visszatárazik Londonba. Határozottan megcáfolta azokat a híreket, amelyek bizonyos belpolitikai intenciókat tulajdonítanak neki, mert ezektől teljesen átvál áll. Titulescu eme nyilatkozata azonban nem akadályozta meg az Azeberul abban, hogy legújabb számában újból ne állíthassa, hogy Titulescu kilép a diplomáciai testületből és visszatér a belpolitikához.

Ellenkezik a törvénnyel

az új zárórarendeletről

Temesvár, június 15.

A temesvári kereskedők tegnap tiltakozó értekezletet tartottak az új zárórarendeletről. A gyűlést Kun Richárd kamarai alelnök nyitotta meg, majd Lendvai Jenő kamarai főtitkár bizonyítani igyekezett, hogy jelenlegi intézkedés teljesen ellenkezik a törvény szellemével, mert az országgrészenkinti zárómegeállítást törvényalkotó a munkaügyi felügyelőségek beosztásával egyidejűleg az érdekelt kereskedelmi testületekre kívánta bízni. Annál kellemetlenebb, hogy az új intézkedés a törvény szellemétől eltérően a testületek meghallgatása nélkül, a helyi és országgrészi bizottságok teljes mellőzése általánosította a zárórát. A munkaszünetről szóló törvény határozottan kiemeli, hogy este hét óráig záróra nem engedélyezhető, az új miniszteri intézkedés pedig megcáfolja a törvényt, mely kimondja a törvénnyel szemben, hogy a záróra este nyolcban állapítható meg. Már emiatt is megárfolható a jelenlegi intézkedés törvényszerűsége. A kérdéshez a jelen volt kereskedők részéről tartalmas felzárólapok történtek, amelyek mind rávezettek, hogy a kamara tekintélye szenved csorbát, amikor egy ilyen fontos intézkedésnél, ennek a hatalmas körösi testületnek a véleményét nem hallgatják meg. Felzárólapok: Deutsch Rezső, Dobrescu V., Kabos Ármán, Tedeschi Béla, Kecskeméty Sándor, Frank Jenő, Guntersdorf János, Klein Dávid (Józsefváros) és Légrády István, majd Lendvai Jenő főtitkár javaslatára elhatározták Kun Richárd, Deutsch Rezső, Dobrescu V., Kabos Ármán, Tedeschi Béla, Klein Dávid és Weismayr Ferencből álló bizottság kikiáltását, akik a kamarai főtitkárral egyetemben memorandumot szerkesztenek és azt a miniszterhez juttatják. Egyben táviratot intéztek a munkaügyi miniszterhez, amelyben kéri a záros és hátrányos új zárórarendeletről elfüggesztését.

Négy hites felesége van és számtalan menyasszonya a dettai házasságszédelgőnek

Brassó, június 14.

Néhány héttel ezelőtt, mint azt a Déli Hírlap elsőnek megírta, megjelent Dettán egy nyurga, kurtabajuszos férfi és özvegy Schulhof Izidornának, akiről tudta, hogy jó párti, mint Bethlen István gróf magyar miniszterelnök mutatkozott be. Elmondia, hogy hajlandó volna az özvegyet elvenni és miután ez ellen Schulhofnének sem volt kifogása, hamarosan meg is tartották az eljegyzést. Az eljegyzés után „a miniszterelnök” többször vette igénybe az özvegy erszényét, majd kijelentette, hogy menyasszonya készpénzét, értékpapirjait és ékszereit magával viszi és Budapesten helyezi el. Ezt a tervét azonban nem tudta végrehajtani, mert a dettai csendőrség közben leleplezte, hogy Kóta Istvánnak hívják, házasságszédelgésért

körözik és így a házasság helyett a börtönbe vándorolt.

Ekkor kutatni kezdték viselt dolgait és kiderült, hogy egy brassói pénzhamisítóbándának tagja, számos menyasszonyon kívül négy élő felesége is van. Csakhamar elkészült ellene a vádirat és a brassói törvényszék hamis pénz forgalombahozatalért tíz évi, bigámiaért és házasságszédelgésért pedig hat évi kényszermunkára ítélte. A dettai alminiszterelnök szerelmi regénye ezzel befejeződött. Az ügy másik szereplője, özvegy Schulhof Izidorné azonban elérte célját: tényleg férjhezment. Ugyan nem a magyar miniszterelnök vette el, hanem egy erdélyi ügyvéd, akivel a brassói tárgyaláson ismerkedett meg, ahová tanuként volt megidézve. Az özvegyet így mégis Kóta segítette a házasság révén.

Megtámadták a megyei választásokat

Alaptalanok a prefektus távozásáról szóló hírek

Temesvár, június 15.

Bogdan Antal dr. prefektus több napi bukaresti tartózkodás után visszatért a fővárosból és ma már ismét a hivatalos ügyek halma közepette dolgozik reggeltől estig. A prefektus a Déli Hírlap munkatársa előtt a következő nyilatkozatot tette:

— Temes-Torontálmegyében e hó huszadikára volt összehívva a megyebizottság megalakulása, de az utolsó pillanatban

felzárólapok adtak be a választások ellen és így a megyei tanács összehívását a miniszter későbbi időpontra halasztotta el. A felzárólapok közvetlenül Bukarestbe adták be és annak elintézését után határoz majd a belügyminiszter a tanács megalakulásának időpontja felett.

— Meglepetéssel olvastam — folytatta a prefektus — hogy egyes román lapok azt a hirt hozták nyil-

vánosságra, hogy én, mint prefektus, rövidesen elhagyom helyemet és a prefektusi állás gazdát cserél. Szerénytelenség nélkül mondhatom, hogy ezen a híresztelésen Bukarestben az illetékes kormánytényezők nevetnek, mert egészen más véleményen vannak működéséről, mint azok a lapok, amelyek ellenem hangulatot esínálnak.

A távozásomról terjesztett hírek politikai fogás jellegével bírnak és céljuk az, hogy a közvéleményt befolyásolják.

— A temesvári mészárosok és hentesek memorandumja, amely a maximális árak revízióját kéri, a belügyminiszter előtt fekszik és onnan várható ebben a kérdésben a végleges döntés. A magam részéről meg fogom kísérelni Doboson polgármesterrel együtt, hogy az ügyet a méltányosság keretein belül lehessen elintézni. Ha túlzottak a követelések, úgy nem fogjuk szem-

Tőzsdei árfolyamok.

Zürichben a lei 2:20 Párisban 14:80

Temesvári magánforgalom június 15-én reggel:

(A Temesvári Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság belvárosi fiókjának árfolyamai.)

Dollár 233:5, angol font 1142, francia frank 6:68, svájci frank 45:45, belga frank 6:80, líra 8:48, szokol 6:96, dinár 4:16, magyar korona 303, osztrák silling 33:12, márka 55:86, hollandi forint 95.

Terményárak:

Buza 990, zab 580, árpa 560, rozs 580, tengeri 500 métermázsánként ab feladóállomás

elől téveszteni a város összlakosságának érdekeit. A polgármesterrel együtt a részletekre kiterjedő alapot vizsgáljuk majd meg, vajjon igaz-e, hogy a mészárosok a mai árak mellett

csak veszteségre

dolgozhatnak, nem fogunk könnyedén átsiklani ezen a kérdésen, de viszont azt sem lehet megengedni, hogy a hus indokolatlan megdrágulásával, drágább legyen majd a zöldség és a többi élelmicikk is és ezzel a szegényebb néposztály megélhetését még nehezebbé tegyék.

Megszűnik a rekvirálás

jelenlegi formájában

Bukarest, június 15.

Az erdélyi háztulajdonosoknak a rekvirálás megszüntetése érdekében indított mozgalmában megtörtént az első jelentős lépés. A belügyminiszter ugyanis elhatározta, hogy ezt a régóta húzódozó kérdést a különböző érdekek kielégítésével fogja rendezni. A rendezés olyképpen történik, hogy egyrészt új rekvirálási szabályzatot létesítenek, másrészt pedig a városokra bizzák a rekvirálás mértékének, a lakberek nagyságának és a fizetés módjának a helyi viszonyok és érdekek alapján való megfelelő megállapítását.

Palotát épít

a Bánsági Gyárosok Szövetsége

Temesvár, június 15.

A Bánsági Gyárosok Szövetsége közgyűlést tartott, amelyen Szana Zsigmond vezérigazgató elnökolt. A mai gazdasági élet szakadékaiba élesen bevilágító megnyitó beszédét lapunk más helyén egész terjedelmében közöljük. Lendvai Jenő főtitkár terjesztette elő a beszámolót, amely a gyáripár helyzetét változtatta. Szólt a vasut csökkenő teljesítőképességéről, a csak papíron létező állami támogatásról és a vámkérdésről, amely utóbbi kedvezőtlen a nagyiparra nézve. A szociálpolitikai jelentés után a közgyűlés Klein Ernő, a Textilipar Részvénytársaság igazgatója, indítványára köszönetet szavazott a Szövetség vezetőségének. Szana Zsigmond elnök szóvá tette azt a nagyfontosságú tervet, hogy a Szövetség saját székházat létesítsen, amely a kereskedelmi és iparkamara palotája mellett létesülne. Schauer Béla indítványára a közgyűlés újból megválasztotta elnöknek Szana Zsigmond vezérigazgatót, helyetteselnöknek Benedit Norbert, alelnököknek pedig Tóti Rezső és Prohászka Viktor vezérigazgatókat. A gyárosok monumentális új palotája, amely ugyancsak díszere válik majd a városnak, már legközelebb a megvalósulás stádiumába lép.

BUZIÁS

Gyógyterem-vendéglő
Gyógyterem-kávéház

Izletes és változatos konyha. Bőséges étlap. Ebéd. Vacsorák. Társas lakomák. Leginomabb italok. Olcsó árak. Figyelmes kiszolgálás. Nagy fedett terras. Az összes kávéházi ételek és italok. Reggeli. Uzsonna. Ebédutáni fekete. Külön helyiségek. Este társas összejövetelek. Katonazene. **Schausz Mihály** tulajdonos.

Haldokló jelszavak és letűnt igazságok

Szana Zsigmond elnöki megnyitója a Bánáti Gyáriparosok Szövetsége közgyűlésén

Temesvár, június 15.

Sajnos, immár évek óta egy sablonos mondattal kell bevezetnem azt az áttekintést, mellyel évzáró ülésünket megnyitom. Mindig újból és a lefolyt év tapasztalatainak meggyőződéséből merítve kell ismételnem azt, hogy soha nehezebb évünk még nem volt, mint a lefolyt év. Hiábavalónak bizonyult minden reménykedésünk, hogy a rossz tapasztalatokat lezárhatjuk és a javulás jelein megnyugodva jobb időkre számíthatunk. Hosszu évek óta sorozatosan hozza meg minden év újból a maga eddig nem ismert gondjait, nehézségeit és a rendes üzletvezetéssel járó normális akadályokon felül az abnormitásokat, az eddig nem ismerteket. Mi gyárosok, a bennünk és munkatársainkban rejlő energia és tudás kisebb részét tudjuk csak a normális üzlet vezetésére fordítani, a többit elpuffantjuk oly feladatok megoldására, amelyek tulajdonképpen hivatásunkkal nem függnek össze. Hogy ez a nem hivatásunkra fordított erő, nemzeti vagyon szempontjából

veszteséget jelent

hogy ily munkával a közvagyon szaporítását nem szolgáljuk, az természetes. Ha mi dacára ezeknek, még mindig ideállunk, beszámolunk és hozzá még mosolyogni is tudunk, az mutatja, hogy optimizmusunk törhetetlen, hogy tőkéinkből a bizalmat, a jókedvet még nem fogyasztottuk el, de ezek az egyetlen tőkék, amelyeket intaktan megőrizni tudtunk; a többi erősen lemorzsolódott és megcsappant.

Szinte unalmas és félelemmel nyulok hozzá, hogy Önöknek megint a

valutáris ingadozásokról

beszéljek. De mikor tegyük ezt, ha nem az évi beszámoló alkalmából, amikor mégis reméljük, hogy szavunkat meghallják azok, akik ezen ország sorsáért felelősek és annak országát intézik? Az utolsó hetekben megint átélünk egy eddig még soha nem látott valutáris vihart. A lei néhány napon belül 1.50 centimig lezuhant és újra felszaladt 2.20 centimig, hogy azután 10-20 százalékkal fel- és lehimbáljon. Ilyen változások felérnek egy Szamum szörnyű pusztításaival. Ha egy valuta egy irányban romlik, mint a márka, vagy korona tették, vagy egy irányban javul, mint a cseh korona tette, ez ellen talán valahogy lehet védekezni; egész biztos azonban, hogy oly művész nincsen, aki kénytelen külföldön vásárolni és lei ellen eladni, s képes legyen 10-20-50% le- és felfelé való ingadozásokat olyképp kivédeni, hogy ebből

károsodás ne érje.

Olyan művész sincsen, aki ilyen ingadozások mellett a vagyonát valorizálni tudja, pedig az volna az ország érdekében is feladatunk, hogy a reánk bízott vagyonok aranyértékét intaktan megőrizzük. Stabilizált valuta nélkül ez nekünk nem fog sikerülni és azért ehelyről is intézzük szavunkat mindazokhoz, akiket illet és akik ezért felelősek, hogy valutánk stabilizálását legelső és legfontosabb feladatunknak kell tekinteniük.

Különbem nemcsak a valuták ingadoznak a mai időkben, hanem az

ugynevezett igazságok is márholnapra elvesztik benső értéküket. Ezelőtt a gyakorlatból leszürodött tapasztalatok alapján felállítottak igazságok, amelyek, ha nem is voltak örökkévalók, de hosszú periodusokon át addig, amíg külső és belső átalakulások a gazdasági élet alapfeltételeit meg nem változtatták, megbízható

igazságoknak bizonyultak.

Most végigszáguldnak az egész világon hangzatos jelszavak, amelyek oly igazságokat hirdetnek, amelyekre szinte beigazodik a gazdasági élet, amelyekre alapítva nagy tranzakciók, jelentős diszpozíciók eszközöltek és már egész rövid idő után csak divatos jelszónak mutatkoznak. Ezek az ugynevezett, sarkalatos igazságok, olyanok, amelyek alig néhány év próbáját és tapasztalatait tudták megállani. „Igazságok” most úgy mennek ki a divatból, mint akárhány más divat-kréáció.

Saját tanulságunkra és hogy okuljunk azon, mennyire nem szabad felülni az ily könnyedén szárnyra kapott modern jelszavaknak, egynehányat ezekből, amelyek már örök igazságoknak látszottak és most szappanbuborékoknak bizonyultak, felsorolni kívánok:

Itt elsősorban az éveken át domináló jelszavak egyike volt a „Substanz-teoria”. Amikor a világ a megingathatatlanul vélt bálványban: a pénz értékében, csatlakozott akkor azt hitte, hogy

a detronizált bálványt

az ugynevezett anyagi érték, a Substanzwert pótolja. Minden részvény belértékét annak a Substanzwertje adta. Az emberek nemcsak menekültek a pénztől a Substanzwertekbe, hanem mentül több Substanzwert megszerzése érdekében adóságokat is csináltak és egy rettenetes kizozanodás volt ennek a márnak a vége. Kiderült, hogy a holt anyag még a Substanzwert ragyogó jelszava alatt is csak lélek nélküli tömeg maradt, amely maga produkálni, teremteni, jövedelmet hozni nem tud és a jövedelmezőségi faktor pedig az, amely meghatározza, hogy a holt anyag mennyiben és milyen mértékben képvisel értéket. A termelési eszköz maga csak akkor érték, ha számtalan faktor hozzájárul ahhoz, hogy a vele való termelés rentabilis alapon lehetséges és akármilyen nagy anyagi halmozatot is képviseljen a termelési eszköz,

értékteleenné válik,

ha nincsenek meg mindazon előfeltételek, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a holt tőke és a forgó tőke rentabilis együttműködésben azt a jövedelmet hajtsa, amely végeredményben meghatározza egy vállalatnak igazi értékét. Egy példa ezt legjobban szemlélteti. Ha egy drága szállodát minden luksussal kiállítva, minden komforttal vonzóvá téve, egy sivatagba állítunk, ahová közlekedés nincsen, ahol szükséglet azokra nézve, amiket ez a szálloda nyújt, nem létezik, akkor mindaz az értékes anyag, mind az a drága tőke, ami ebben a szállodában egyesítve van, holt és értéktelen anyaggá válik. És ilyen meglátásból halt meg és pusztult el a Substanzwert-teoria. Így morzsolódtak le a részvények, amelyek Substanzwert alapján milliós összegekbe mentek fel, ezres árfolyamokra és ma, mikor az aranymérlegek a maguk

kegyetlen leleplezéseivel

megmutatják a részvénytársaságok igazi helyzetét, tűnik csak ki, milyen szörnyű csatlakozás rejtett eb-

ben az éveken át oly hangzatosossá vált jelszóban, amely ime meghalt.

Egy második ilyen jelszó: a „vertikális tröszt” jelszava. Ezalatt oly átalakulásokat kell érteni, amelyek célul tűzték ki, hogy mindazon termelési faktorokat, amelyek a nyersanyag előállításától a végtermék értékesítéséig szükségesek, egy érdekkörbe vonják; tehát az erőtulajdontól egészen az újságkiadásig, a szénbányáktól a vasiparon át egészen az építőiparig egy vertikális trösztöt alkosson, mert azt vélték, hogy egy ilyen hiánynélküli láncolata az egymásba kapcsolandó termelésnek, amely az első nyersanyagtól az utolsó finomításig feldolgozott termékeket felölel, sőt még a végtermék értékesítését is magában foglalja, a rentabilitást matematikailag biztosítja és

megtámadhatatlanná teszi

a vertikális trösztben rejlő erőket. Nagy csatlakozásnak bizonyult ez az ugynevezett igazság is; nem lehetett gazdaságosan és versenyképesen intézni a termelési processzusoknak ezen láncolatát és beigazolódtott, hogyha egy láncszeme ennek a mesterséges alkotásnak meggyöngyült, akkor az egész létesítmény megingott. A nagy felület nagy támadási lehetőségeket, a hosszú sorozat sok tévedés lehetőségét adta meg és ma a vertikális trösztök megteremtői mind eltemetve nyugszanak a vertikális trösztök romjai alatt.

De nemcsak a magángazdaság vettett fel téves eszméket és igazságokat, hanem az államgazdaság is ugyanebbe a hibába esett. Az

államgazdasági tévedések

közül a legkirívóbb a kiviteli taksák intézménye. Keletkezett abban az időben, amikor anyag- és áruhiányban a kormányok az áru kiözönlését akarták megakadályozni; később a kiviteli illetek feladata volt a belföldi árakat lenyomni; még később nagy és állandó jellegű állami bevételi forrást vélték a kiviteli illetekben találni és a végén kiderült, hogy a kiviteli illetek oly súlyos beavatkozás a magángazdaság életébe, amelyet a magángazdaság nem bír el és mely intézmény a nemzetközi versenyben egy oly handicapelést jelent, hogy annak az országnak kereskedelmi mérlegét, amely erről a jelszóról letenni nem akar, súlyosan veszélyezteti.

Azonban nemcsak mint a fentiekben anyagiakra vonatkozó jelszavak voltak, amelyek hamisaknak bizonyultak és amelyek elháltak, hanem az absztraktokban is léteztek ilyen jelszavak, amelyek

lidérfényekké váltak.

Ilyen volt az a felfogás, mely a szellemi munkát a fizikai munkával nemcsak egyenrangúvá kívánja feltüntetni, hanem egy alárendelt faktornak akarta minősíteni; az a felfogás, amely az individualitást és az autoritást kikapcsolásával a számszerűséget kívánja alkalmazni akkor is, amikor oly nehezen mérhető és értékelhető anyagról van szó, mint az ember maga. Azt hiszem, hogy a belátás és a tapasztalat, amelyet nyertünk olyan helyeken, ahol ezt a kísérletet, sajnos, nagy mértékben, országok sorsát eldöntő módon hajtották végre, az emberiséget ebből a tévhitből is kigyógyította. Az elvont fogalmakra vonatkozólag felvetődött jelszavak nem bizonyultak tartósabbaknak, mint az anyagi kérdésekben

felmerült jelszavak.

Önök mindezek után azt fogják kérdezni, hogy hát mi is a pozitívum abból a sok-sok történelemből,

ami a háboru utáni időkből és a inflációval járó felfordulásokból é izgalomból meríthető volt? Szó rénytelenség volna, ha én akarnék leszűrni ezeknek a történelmi eseményeknek tanulságait. Egy bizonyos, hogy a legrégebb jelszavak é legrégebb igazságok még ezen nagy események ideje alatt is megállották a próbát és tényleg örök igazságoknak bizonyultak; nagyon köznap, nagyon banális igazságok bizonyultak valóknak, tartósaknak hogy a

munka és takarékoság

még most is minden gazdasági cselekvésnek legbiztosabb alapját képezik. Mindaz, ami spekulációról konjunkturák kihasználására, érte szakos képződések alapjára felépülő ingadozik és fenn nem tartható, bizonyul és azért a bánásgyi gyáripar, amely óvatosságával és szelidségével beigazolta, hogy a felvetődött jelszavaknak nem ült fe és azokat elkerülni igyekezett, hmarad régi tradíciójához és lassankörültekintéssel, megfontolással fog igyekezni továbbhaladni az az uton, amelyen országunknak hasznos faktorja maradhat. Azóreményemnek adok kifejezést, hog ebben az igyekvésünkben a kormány és hatóságok támogatását ó mértékben fogjuk elnyerhetni, min amilyen mértékben ez bennünke kifejtett munkásságunknál és magunkra vállalt köteletségünknek fogva

joggal megillet.

Új elnököt kapott

a temesvári ipartestület

Temesvár, június 15.

A temesvári ipartestület most tartotta meg évi rendes közgyűlését, amelyen a szokásos jelentések előterjesztése után a vezetőség megválasztására került a sor. Sebestyén Béla olvasta fel a megválasztásra ajánlott tisztok névsorát, amelyhez Delb szólt hozzá és kifejtette, hogy Klei Jenő igazgató eddigi érdemei őt predestinálják az elnöki állásra. Klei Jenő elhárította magától a megbízást azzal, hogy az ipartestület élére vérbeli iparos és olyan ember kell aki az államnyelvet bírja. Ezután nagy lelkesedéssel megválasztották az új vezetőséget, amely szerint az ipartestület elnöke Olariu Péter, míg alelnöke Klein Jenő lett. Olariu Péter román, német és magyar nyelven köszönte meg a megtszítettet és kifejtette, hogy tőle telhetőleg dolgozni fog az ipartestület érdekében. Az ipartestület elöljáróságának tagjai lettek: Albu Costantin, Bozsák Ferenc, Bednár János, Buschbacher Ádám, Dulácska Ferenc, Fekete Mihály, Gojke István, Gutjahr György, Hermann Frigyes, Hermann György, Illy Kálmán, Kätzky Antal, Köves Róbert, Lázits Dusan, Lőrincz István, Madler Péter, Malz József, Moldován Béla, Novotny Károly, Nagy György, Opper Mihály, Potenz Lénárd, Popp György, Potenz Jakab, Petkovits Velimir, Pitch József, Steigüber István, Sterba Ágost, Simon László, Simonisz Gusztáv, Wiesner Nándor, Wekerle József ellenőrök: Schiffer István, Ferschitz Ferenc, Makkai Elemér, Gutiu Simon, Rózsa Benő. Ügyész Veterány Viktor dr.

A Román kulturliga temesvári csoportjának közgyűlése keretében Gredinariu Emil városi kulturánácsnok érdekes előadás keretében a Doina jugoszláviai diadalmos útját ismertette, míg Popoviciu Athanasziu a jugoszláviai románság sorsáról beszélt. A közgyűlésen megválasztották a június végén Balázsfalván megtartandó kongresszusi kiküldötteket.

BLONDEL
képkeretezési vállalat

Eladás nagyban és kicsinyben. Jutányos árak.

Belváros, Lonovits-utca 1
Püspöki palota. 488

Tennis-rakettek
angol gyártmány,
labdák (Slasenger)

Kecskeméty cégnél
Belváros, Agrár-palota, Temesvár. Új hurozás és javító-műhely. 506

Hírek

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Plaza Sf. Gheorghe (Szentgyörgy-tér) 4.

Telefonszámok:

Szerkesztőség: 2-52.
 Kiadóhivatal: 2-52.
 Nyomda: 10.
 Felelős szerkesztő lakása: 2-42.

Előfizetési árak:

Egy hónapra 60 lei, három hónapra 160 lei, félévre 300 lei, egy évre 600 lei. Egyes szám ára 2 lei, az önkormányzatoké 3 lei, Magyarországon 2000 kor., Jugoszláviában 1 dinár, Csehszlovákiában fél ck., Ausztriában 20 garas.

Felelős szerkesztő:

Vuchetich Endre dr.

Felfordulhatott volna

A világ, a Halley-üstökös hatvanegy évvel hamarabb jelentkezhetett volna, tudósoknak sikerülhetett volna Marsbéli lakókkal ismeretséget kötni, megállapítani, hogy a Holdban magasabb kultúra van, mint ezen a vidéken, feltalálni a világ tizenegyedik csodáját, megállapítani, hogy az ember a legszebb ékessége ennek a földnek, kikutatni, hogy a nagy óceánok fenekén csodálatos kultúrát van... Temesvárot eltörpült minden csak egy kiáltás zugott végig városon:

— Győzött a TAC! Kikapott a Kinizsi!

Jómagam sem állok távol a sporttól, de ez az örömmámor, ez a lelkesedés, ez a levertség, ez a félsz, ez a fájdalom, ami a másik dalon nyilvánul meg, úgy hiszem csak nagy eszmék diadalmaskodásánál, vagy hatalmas eszmék bukásánál nyilvánulhat meg. De a temesváriak vérmérséklete más forrpontra forsz, ha a TAC-ról és a Kinizsiről van szó. Hullanak a fogadások, vitáznak az ajkak és mindez azért, hogy a zöld gyepen a lilafehér vagy a zöld-fehér viszi-e a győzelem pártját.

Ez Temesvár! Legyünk boldogok, mert még tudunk lelkesedni, tudunk hitelt hinni és örülni. És jó, hogy a kislányok tudnak csókot adni, mert valaki szépen járszint bíbalt és öregek is tudnak könyezni, mert a fehér-lila elvesztette a meccset.

g-d.

Felhívás a temesvári magyar lányokhoz! A „Magyar Nőegylet” kéri a lányok minél tömegesebb megjelenését a gyűléseken, mert reájuk az egyesületben igen szép munkák vár. A szerdai leánygyűlésről, mely este félhétől félnyolcig a józsefvárosi Polgári Körben, minden szabad egy magyar leánynak meg kell látogatnia. Ezen gyűlés keretében meg fogják tudni a lányok, hogy számukra készített program nemcsak komoly és fárasztó munkát tartalmaz, hanem kellemes szórakozásokat is. Egyben kéri a temesvári Magyar Nőegylet” azon tagjait, kik tagsági díjait még nem fizették meg, szíveskedjenek pénztárukhoz a Czondör Róza úrnőnél a várváros, Baross-utca 4 sz. l. em. (ajtó) hétfőn, vagy csütörtökön este 8-ig azt befizetni.

Bogdan Antal dr. prefektus gánfeleket, küldöttségeket naponta előtt tizenegy és déli egy óra között fogad. Ezen időponton túl sem előtt, sem délután a prefektus, a fiatal foglaltságára való tekintettel feleket nem fogadhat.

Meghalt az unitárius főgondnok. Kolozsvárról jelentik: Petrichech-Horváth Kálmán báró földművelő, az unitárius egyház főgondnoka, tegnap meghalt.

Az újkissodai katolikus templom alapkövetélei vasárnap volt. A szentelési ünnepi mise keretében edler István kanonok végezte. A szentelés után népünnepély volt.

Használjon nappal „Margueritte” met, éjszaka „Minerva” pomádét se ne használjon, bársonyos, üde lesz. Elérhető Minerva gyógyszerár, Belv.

Négy nap előtt eltűnt

egy kisfiu és azóta nyoma veszett

Temesvár, június 15.

Itt az iskolaév vége, vele együtt befutott az örök kisdíjak romantikák időszeke. Ismét eltűnt három kis diák, aki talán félt a szülői fenyegetésektől, talán megunta az iskolát, vagy kalandvágyból elkóborolt.

Házics Viktor városi kéményseprősegéd tizenhárom éves fia, aki a Vörösmarthy-utcai elemi iskola negyedik osztályának a növendéke, pénteken reggel — mint rendesen mezitláb, hajadonfótt, hóna alatt a kis iskolatáskával, vigan, fütyölve nekiindult az iskolának. Délben még hazatért, egyedül fogyasztotta el az ebédet, mert az anyja a kalapgyárban dolgozik, két nővére pedig szintén alkalmazásban áll. A fiut estére hiába várták haza. A kis Viktor nem jött és azóta hírére sem hallják. A kétségbeesett szülők az erzsébetvárosi rendőrségen bejelentették a gyerek eltűnését, ott jegyzőkönyvet vettek fel.

— Majd megindítjuk a nyomozást és ha rátalálunk, értesítjük, — biztatta a rendőrtisztviselő.

Itt legyen szabad szerényen megjegyezni, hogy a rendőrség, ma az eltűnés negyedik napján még nem tartotta szükségesnek a sajtóval közölni a fiu eltűnését, aki pénteken ebéd után, mint rendesen, elment a Dózsa- és a Hattyu-utcák sarkán lévő Varga-féle vendéglőbe, ahol segített a tekebábukat állítani. Három óra felé egyszerre felkiáltott:

— Varga bácsi, nekem most el kell mennem...

ELENGEDIK A VÁLASZTÁSI BIRSÁGOKAT. Bukarestből jelentik: A belügyminiszter elhatározta, hogy az elvált választásokon részt nem vett szavazók pénzbüntetését kormányrendelettel elengedi.

Eljegyzés. Ij. Wátz Károly, Szegeden állomásozó magyar királyi honvédfőhadnagy, id. Wátz Károly, Temesvár város nyugalmazott főpénztárosának fia, eljegyezte Petneházi Konrád Aliszt, Petneházi Konrád Ernő dr. gyulai ügyész-ségi elnök leányát.

Muth Gáspár dr. Genfben. A romániai német-sváb népközösség végrehajtó-bizottsága ülést tartott, amelyen Muth Gáspár dr. elnökölt. Megállapítást nyert, hogy a magyarokat és németeket a közös érdekek ezernyi láncolata fűzi egybe, igazolja ezt a legutóbb lefolyt parlamenti választás is és a jövőben az együttműködés még jobban érezteti majd jelentőségét. Az iskolaügyben és az agrárreform körül tapasztalt igazságtalanságokat a parlamenti frakció illetékes helyen szóvá teszi. Végül megbízták Muth Gáspár dr. elnököt, hogy a Genfben augusztusban tartandó internacionális népkisebbségi kongresszuson képviselje a romániai német-sváb népkisebbséget.

Olcsó előfizetés. A legolcsóbb előfizetés kosztra az, amikor az ember a pénzéért jó, izletes és erős táplálékot kap. Ezt tudja mindazok, akik Máthé Antal Belváros, Jenőherceg-utca 20. szám alatti vendéglőjében abonáltak.

Új sétaut Temesvárott. Dobosan János dr. főpolgármester tervbe vette és valószínűleg a közeljövőben már meg is valósítja azt a programot, amely szerint a Scudier parkon túl lévő és a Banatul sportpálya felé vezető utat helyrehozza és sétauttá építteti át. A főpolgármester kezdeményezése minden elismerést megérdemel.

Gazdatisztek gyűlése. A földreform folytán kenyerüket veszített állás nélküli bántási gazdatisztek vasárnap, június huszadikán, délelőtt tíz órakor a Lloyd-kávéházban értekezletet tartanak, amelyre ezután is meghívják az összes gazdatisztek.

Hirtelen kiszaladt, az erzsébetvárosi parknál találkozott két fiuval és azokkal eltűnt. A másik két fiu állítólag iskolatársa volt a kis Viktornak és azok azóta szintén nem tértek haza.

Haladjunk tovább és segítsünk a rendőrségnek, amely titokban folytatja le a nyomozást és nincs szüksége a sajtóra. A három gyerek lefelé ment a Tirol-utca felé, benézett a Marschall-féle virágkereskedésbe, majd a Helvét-utca felé elindultak a Kisodai uton Ság irányába. Ennyit sikerült megtudnunk nem négy nap, hanem rövid három óra alatt.

Házics Viktor, az apa, el van kényszerítve a legrosszabbra, csak azt nem tudja, mit szólna majd az aszszony, az anyja, akinek ez a tizenhárom éves fiu volt a szemefénye:

— Nem tudom, hátha a mi vidékünkre is eltévedt egy ilyen vámpír, aki gyerekvért szí... mert ilyesfélét olvastam a lapokban. Várjuk minden este a gyereket megvetett ágygal és vacsorával, de nem jön. A tanítónál is voltam, aki szerint a fiu elevenesü gyerek, csak nem akar tanulni. Istenem mit csináljak, nem mindenki termett papnak!

A három kisfiunak nincs semmi nyoma. A rendőrség nyomoz, de négy nap után sem tartotta érdemesnek a gyerek személyleírását adni. Majd pótoljuk: Házics Viktor tizenhárom éves, szőke, kékszemű, kalap nélkül, mezitláb, szürkésvörös ruhában tűnt el hazulról...

Goldisék nem válnak ki a kormányból. Egyes bukaresti lapok ama hírével szemben, hogy Goldis László miniszter és hívei kivonulnak a kormányból, illetékes helyről azt az információt adták, hogy sem Goldis, sem pártja semmi körülmények között nem válik ki a kormányból, vagy a kormányt támogató pártok sorából. Az új kormány a kolaboráció alapján létesült és ez a kormányzati együttműködés továbbra is változatlanul megmarad, mint törvényes alap. A királyi akarat megnyilvánulása volt az, hogy a kormányzás munkájában Erdély is résztvegyen és már ezért sem lehet szó arról, hogy Goldisék a kormányból kiválnak. Az uralkodó a kormány kinevezésével megadta az irányt, amelyen az új kormánynak haladni kell és így egyes csoportok elszakadásának híre minden alapot nélkülöz.

Elszabadult uszályok. Orsováról jelentik: A román folyamhajtási társaságnak egyik gőzöse két uszályt vontatott a Dunán felfelé. Orsova közelében az uszályokat tartó sodronykötél elszakadt és a két uszály elszabadult. Az egyik, amelyiken sórakomány volt, sziklához ütődött a Vaskapusban és elsüllyedt, a másik sulyosan megrongálódott.

Figyelem! Elegáns, olcsó öltönyök a tavaszi és nyári szezonra nagyon mérsékelt áron. Győződjön meg Golub Ghenad új szabóműhelyében Temesvár-Gyárváros, Str. Dacilor 36. (Fő-utca).

Halálozások. Kirvay Demeter táblabíró, a temesvári bírói kar nesz-tora, hetvennégy éves korában elhunyt. Kirvay az utóbbi időkben Plausich Mátyás közjegyző helyetteseként működött. Ismert alakja volt a temesvári jogszolgáltatásnak. Tegnap délután temették nagy részvét mellett. — Oswald Jakab Orsován hetvennégy éves korában meghalt. Oswald Orsova felvirágoztatása körül ötvenkét éven keresztül hervadhatatlan érdemeket szerzett. A lakosság általános részvéte mellett helyezett örök nyugalomra.

Nem jól működik a telefon azért ne bajlódjék vele, hanem menjen el személyesen Horga Pál Gyárváros, Potyka-utca 1. szám alatti vendéglőjébe, ha háza részére nagy-szerű bort akar rendelni.

Hétezer teherkocsit javítanak. Bukarestből jelentik: A kitűnő terméskilátásokra való tekintettel az illetékes hatóságok tanulmányozás tárgyává tették a gabonaszállítás megjavítását. Elhatározták, hogy hétezer teherkocsit sürgősen kijavítsanak és erre százmillió lei gyorsított szavaztak meg.

Fiatal életuntak. Kalcsó Ilonka tizenöt éves Turul-gyári munkásleány tegnap a gyárvárosi Hajó-utca 9 szám alatti lakásán öngyilkossági szándékból kőszódaoldatot ivott. A fiatal életunt leányt sulyos belső sérülésekkel a kórházba szállították. — Suciu Saveta tizenhét éves cselédleány az erzsébetvárosi Hunyadi-ut 18 szám alatt marólugot ivott. A mentők a kórházba szállították.

BÉRAUTOK precíz javítóműhelye, autók garagirozása, éjjeli szolgálat. Autóorient-garage, Bem-utca. Telefon 14-93, 23-24. Autók közvetítése eladása és vétele.

Tömegkirándulás a bruckenai erdőbe. A timisoarai önk. mentőtársulat egy nagyszabású kirándulást tervez vasárnap, f. évi július hó 4-ére a bruckenai erdőbe, mely páratlanul fog állani a maga nemében. A közönséget különvonat fogja kiszállítani az erdőbe és vissza. Bogrács-gulyás, rablópecsenye az erdőben ké-szül. Számos szórakozás u. m. ének, tánc, zsákfutás, céllövészet, fazekterés, célbodobás, wirslugrás, szerencsekerék, juxbazar, stb. stb. fog a közönség rendelkezésére állani. Részletes program később fog közzététetni.

Nézze meg az „Atheneum” házi-kiállítását. 100 drb perzsaszőnyeg (ebédlő, szalon és összekötő). 300 drb eredeti olajfestmény (Akvarell, rézkarc, színes tus). Antik butorok, ebédlők és hálószobák. Kvalitásos porcellánok és régiségek oriai választékban. Feltűnő olcsó árak, kényelmes részlelvezésre is vásárolhatók az „Atheneum”-ban Józsefváros, Whitehouse palota. A kiállítás vasárnap is nyitva.

Színházi vacsora a nyári színház előadásainak kezdete előtt és felvonások közben a Gyárvárosban levő Mednyánszky-féle vendéglőben. Izletes konyha, tiszta italok. Előzékeny kiszolgálás. A kert társas összejövetelekre és nyári multságokra alkalmas.

A temesvári állambiztonsági hivatal felkéri az alábbiak Temesvárott tartozkodó hozzátartozóit, hogy az állambiztonsági hivatal 53. számú irodájában jelentkezzenek: Sternfeld Berta, akinek férje állítólag Temesvárott tartozkodik, Toll János, jelenleg Moszkvában tartozkodik, Donáth Alfréd, jelenleg temesvári lakos, Luca Eufrosina jelenleg bécsi lakos, Doran Lajos jelenleg németországi lakos, özvegy Steper Izidorné jelenleg bécsi lakos, Szűsz Vilma jelenleg németországi lakos.

Új vendéglő. Liget-ut 8 szám alatt Ciobán dr. épületében Astoria néven előkelő, modern kávéház, étterem és sörcsarnok nyílik e hó 20-án. Megnyitás halászlével. Kitűnő italok és finom ételek. Havi abonament olcsón, házon kívül is. Kitűnő szalonzenekar. Szíves pártfogást kér Muntean vendéglős.

Tisztasági, kényelmi és biztonsági szempontból látogassuk az Igienea uszodát.

Az országban elismert legszebb saját gyártmányu
 Blondel-keretek kizárólag
RECORD képkeret-gyárban
 József-tér 1 sz. kaphatók.
 Tulajdonos: **Norváth Lajos**

— Magyarország megelőzte Ausztriát a szanálásban. Budapestről jelentik: Bethlen miniszterelnök tegnap érkezett vissza Genfből és a sajtó részére olyértelmű nyilatkozatot tett, hogy amit a kormány Genfben elért, azzal az ország-tetjesen meg lehet elégedve, mert meglőrtént az ország pénzügyi ellen-örzésének felfüggesztése. Ausztriát a szanálásban már megelőzte Magyarország.

* Kern Pál bórkereskedés, Temesvár, II. Fő-utca 22. Fiók: IV., Uri-utca 8.

* Női- és férfi-szalmakalapok legelőnyösebb bevásárlási forrása Daniel N. C. Temesvár, Detailelás a gyárépületben József tér 12. Küttel-terrel szemben.

Temesvárra szökött egy csehszlóvdiai fakereskedő

Beregszász, június 14.

Engelberger Ferenc beregszászi kereskedő az utóbbi időben kétes természetű üzleteket kezdett, amelyek balul ütöttek ki és egymásra szaporodó adósságai fejében kénytelen volt fátelépét is elzalogosítani és szegény kisemberektől kölcsönöket vett fel. A talaj alatta mind forróbb lett és egy szép napon feleségével együtt titokban bucsut mondott Beregszásznak. Butorait a lefogalás elől átsempesztte Romániába és ők is idejöttek. Most újabb — mint Kassáról jelentik — Temesvárról írogatnak egyezkedő leveleket a beregszászi hiteltelőknek, akik azonban erre nem hajlandók és felkérték a beregszászi rendőrséget, intézkedjék táviratilag a román hatóságoknál, hogy a butorokat szállítsák vissza, Engelbercket tartóztassák le és adják ki őket a csehszlóvdiai hatóságoknak.

Véndiákok találkozója

a kolozsvári piaristák jubileumán

Kolozsvár, június 15.

A kolozsvári piarista főgimnázium tegnap ünnepelte fennállásának százötven éves jubileumát, amely alkalmából összegyűltek az intézet vendiákjai is. A román és magyar társadalom számos kitünősége vett részt a lelkes ünnepélyen Mihályi Tivadar dr. polgármesterrel az élén. Dél előtt ünnepélyes istentisztelet volt, majd Patay József dr. rendfőnök szentbeszédet tartott. Az egyházi szertartás után a vendégek átvonultak a gimnázium épületébe, ahol a diszteremben ünnepi matiné kezdődött. A matiné Balázs András dr. preláts nyitotta meg, majd Mihályi Tivadar dr. kolozsvári polgármester mondott emelkedett szellemű beszédet. A vendiákok nevében Deák Pál nyugalmazott kolozsvári rendőrfőkapitány beszélt. A közgyűlés a kollégium segélyezése céljából megalakította a vendiákok szervezetét és ifjabb Jósika Gábor három családja nevében százezer leit adományozott a kollégiumnak.

Alólirott Dr. Puticiu Octav kir. közjegyző közhírré teszem, hogy Emanuel Emilné urnó egész lakásberendezését az Emanuel Emil végHITELEZŐINEK kielégítésére átengedvén azon célból, hogy a folyamatban lévő egyezés perfektuálható legyen, ezen ingóságok közbenjöttömmel önkéntes árverés útján eladatnak.

Az árverés időpontja

1926. június hó 18, d. e. 10-1-ig
19, d. u. 3-6-ig
20, d. e. 10-1-ig

A vételár az én kezeimhez készpénzben lesz fizetendő.

Az összesen 2%-ot kitevő illetéket vevő viseli.

Az eladásra kerülő ingóságok jegyzéke nálam a hivatalos órákban betekinthező.

Dr. Puticiu Octav
közjegyző.

Szakácsnő kerestetik

azonnali belépésre, aki 2 hónapra Sinaiára is eljönne. Megkeresések: 12—4-ig Erzsébetváros, Püspök-ut 17

Megbízható, ügyes asztalosok

kik már ma l o m b a n dolgoztak és lehetőleg saját szerszámmal is rendelkeznek, azonnal **felvétetnek** a Temesvári „BEGA” Gőzmalom Részvénnytársaságnál 272

Előkelő intézet keres

havi 4—5000 lei javadalmazás mellett agilis ésszorgalmas tisztviselőket. Nyugdíjasok előnyben. Cimek a kiadóban „Komoly” jelige alatt adandók le. 783

Villa

a főposta mellett, 10 azonnal felszabaduló szobával eladó. Bővebbet Haunold József, Korona szálló. 751

Lapárusítók

magas jutalékkal felvétetnek a **Dél Hírnap** kiadóhivatalában, TIMIȘOARA-BELVÁROS, Szentgyörgy-tér 4

GANZ és Tsa DANUBIUS BUDAPEST

Gyárt: hengersizékeket, minden tüzelőanyag számára alkalmas motorokat, szívógázgépeket és berendezéseket, nyersolajmotorokat 6—240 lóerőig, viziturbinákat, centrifugál- és turbinaszivattyukat, házi viziszivattyukat, teljes aprító- és téglagyári berendezéseket, vagonokat minden kivitelben, a hozzájuk szükséges összes alkatrészeket, hajókat minden célra, kazánberendezéseket, vasszerkezeteket minden kivitelben, szürke- és acélöntvényeket 25 tonnáig, vasut-felépítményi anyagokat, Griffin rendszerű kerékpárokat és kerekeket minden célra, kisvasutak részére is.

Kéregöntődéje a leghiresebb egész Európában!

• Vezérképviselőt és állandó raktár Nagyrománia részére:

Frații SCHIEL

BUKAREST
Str. Brazeanu 7.
Telef. 40-12 Telegr. Schiels

BRASSÓ
Kut u. 50/a
Tel. 66, 2-65 Telegr. Schiels

TEMESVÁR
Uri u. 6.
Telef. 19-65 Telegr. Schiels

KOLOZSVAR
Str. Regina Maria 16.
Telef. 9-91 Telegr. OTIWA

Olcsó házhelyeket

építő-nyaggal Telefon 9-18

részletre

Kardos-telepen, gyárvárosi strand homokszedők végében.

bécsi női filzkalapok

Hurcolkodás miatt

filztompok, florentin- és panamakalapok, masamod-kellékek **potom árért** kaphatók

Wilhelm-nél

a Józsefvárosban. Az új helyiség augusztus 1-től a Mária-szoborral szemben lesz.

S. O. S.

Nemzetközi Embervédelmi Kiállítás Budapesten

1926 május 15—augusztus 3-ig

Nagy vizum- és 50%, menetjegy-kedvezmény, felvilágosításokkal Temesvár **kizárólagos képviselője a**

„Birdev” utazási iroda

szolgál **új címén Str. Alba Iulia** (Rezső-utca) 3 sz. Telefon 5—93. IV., Str. I. C. Bratianu, Birdev-kioszk. Telefon 13—83.

Ugyanott kaphatók a „Gondnélküli utazás Budapestre” füzetek is.

Apró hirdetések

Egy szó ára 2 lei. Vastag betűvel 5 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 25 lei. Alláskeresőknek 25 százalékos engedmény. Díj előre fizetendő.

Férjhezadnám 23 éves csinos leányomnak kinek hozományja kelengyén és butorai kívül 3.000.000 lei. Csak teljes című levelek válaszolok. Közvetítők kizárva. Levelek „Disztüingvált” jellegre e lap kiadójába kérek.

8 HP. Hoffherr és 10 HP. Clayton magyár járók kedvező feltételek mellett kaphatók Friedrich Testvérek gépgyárában.

Eladó szürke világos férföltöny. Megtekinthető a délelőtti órákban, Gyárváros, Lige ut 9, földszint 2.

Kifutó fiú és tanuló lányok fehérneművarrodába fizetéssel felvétetnek. Belváros, Szent-János-utca 6, II. em. Irgalmasságok mellett.

Uj eséplőgarnitúrák különböző nagyságban a budapesti „Első magyar Gazdasági Gépgyár R.-T.” kitűnő gyártmányai megérkeztek és kaphatók a gyári főképviselőknél **Márkl és Barta** cégnél, Timișoara-Józsefváros, Uri-utca 10.

Házvezetőnőknek ajánljuk vagy anyahelyettesnek is, a háztartásban jártas komoly középkorú nő, bárholva falura is elmegy. Cim a kiadóban.

FARMODONT

Női modelkalapok

óriási választékban, meglepő olcsón

Covinka Somborác-ná

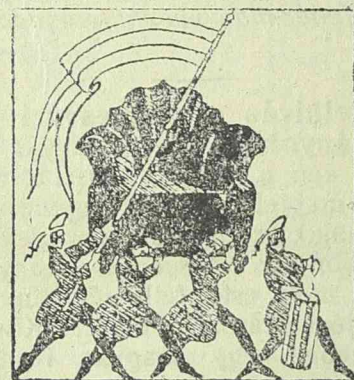
Józsefváros, Uri-utca 4.

Prochaska Ede Fiai

Temesvár, IV., Bonnáz-utca 21

Ford

Lincoln—Touring—Truck—Fordson, cséplőgépek, Magdeburg—Buckau. Ford-autók és traktorok javítóműhelye.

Reichard Gyula

műbutor-kárpitos

Timișoara III. Rezső-utca 13

Telefon 22-13

Speziális modern bőrbutorok a legfinomabb kivitelben.

Ha szép akar lenni, használjókulka-féle Liliomtej-krémet, liliomszappant, liliompudert, 3 színben kapható kizárólag Kulka Emil városi gyógyszerárában, a Fekete Sashoz, Belváros, Szentgyörgy-tér.

Kerni Sándor

Temesvár, Bathyányi-utca és Hunyadi-utca sarok, a legdivatosabb női és férficipők mérték után. Javítások gyorsan és pontosan készülnek. 703

Gara szálloda

40 ujonnan berendezészoza, hónapos szobákaphatók 15 százalékes engedménnyel 75